

# **De brave Hendrik**

## **een leesboekje voor jonge kinderen**

**Nicolaas Anslin Nz.**

**bron**

Nicolaas Anslin Nz., *De brave Hendrik*. D. du Mortier en Zoon, Leiden 1833 (twaalfde druk)

Zie voor verantwoording: [http://www.dbnl.org/tekst/ansl002brav01\\_01/colofon.htm](http://www.dbnl.org/tekst/ansl002brav01_01/colofon.htm)

© 2005 dbnl



**Voorberigt.**

*Het gunstig onthaal, hetwelk in het algemeen mijne Leesboekjes bij de Onderwijzers mogen genieten, spoorde mij aan om de gaping, tusschen het Spel- of Leesboekje en het Leesboekje voor de tweede klasse, door eenige andere aan te vullen, en derhalve zoo veel mogelijk, wat de volgorde betreft, een volledig stel Leesboekjes te leveren. Het werkje, dat ik onder vorenstaanden titel aan mijne Medeonderwijzers aanbied, volgt in rang op het gezegde Spel- of Leesboekje.*

#### IV

*Veel zoude ik nopens de keus van het onderwerp en van den vorm kunnen zeggen, indien een werkje van dezen aard zulk eene uitwijding dulden kon. Alleenlijk moet ik aanmerken, dat ik mij van alles, wat overdreven is, onthouden heb; dat ik van geene deugden, die boven het kinderlijk bereik zijn, gesproken, noch van ondeugden gewag gemaakt heb, die hun nog onbekend kunnen zijn; terwijl ik getracht heb zoo veel afwisseling te bezorgen, als het onderwerp slechts eenigzins toelaat.*

*Dat deze poging verder der jeugd nuttig moge zijn, is de wensch van den*

SCHRIJVER.

**De brave Hendrik.**

Kent gij H e n d r i k niet, die altijd zoo beleefd zijnen hoed afneemt als hij voorbij gaat?

Vele menschen noemen hem de brave H e n d r i k , omdat hij zoo gehoorzaam is, en omdat hij zich zoo vriendelijk jegens ieder gedraagt.

Hij doet nooit iemand kwaad.

Er zijn wel kinderen, die hem niet liefhebben.

Ja, maar dat zijn ook ondeugende kinderen.

Alle brave kinderen zijn gaarne bij H e n d r i k .

Kinderen, die met H e n d r i k omgaan, worden nog braver, want zij leeren van hem, hoe zij handelen moeten.

Als H e n d r i k zoo braaf is, dan zal hij ook zijne ouders wel liefhebben.

Alle brave kinderen hebben hunne ouders lief.

Ja, hij heeft zijne ouders zeer lief, daarom is hij ook altijd zoo vrolijk en vergenoegd.

Hij krijgt toch geen lekker eten en drinken, en hij heeft geene mooie kleederen: hoe kan hij dan zoo vergenoegd zijn?

Gelooft gij dan, dat men lekker eten en drinken, en mooie kleederen moet hebben om vergenoegd te wezen? - Ik niet.

Maar, daar komt H e n d r i k aan, wij zullen het hem zelven vragen.

### **Jan, Willem, *en* Hendrik.**

**Jan.**

Ha! goeden morgen vriend H e n d r i k ! Hoe komt het toch, dat gij altijd zoo vrolijk en vergenoegd zijt?

**Hendrik.**

Wel, dat is eene zonderlinge vraag. Zijt gij dan niet tevreden?

Ik heb alles, wat ik noodig heb, en zou ik dan niet vrolijk en vergenoegd zijn?

**Willem.**

Ja, maar gij hebt toch geen lekker eten en drinken.

**Hendrik.**

Ei! zijt gij zulk een vriend van lekker eten en drinken? Ik lust het ook wel. Maar mijn vader zegt, dat het lekkerste eten en drinken dikwijls schadelijk is, en dat men matig moet zijn om gezond te wezen.

**Willem.**

Ik geloof, dat uw vader u maar iets wijs maakt.

**Hendrik.**

Neen, dat doet mijn vader niet. Hij zegt het tot mijn best.

Hij weet ook beter, wat mij nuttig is, dan ik het weet.

H e n d r i k heeft geen fraaije kleede-

ren, maar zij zijn altijd even zindelijk. - Men ziet nooit een vlekje daaraan.

Wat is toch de reden, dat H e n d r i k altijd zoo netjes voor den dag komt?

Zijne ouders zullen hem zeker dikwijls nieuwe kleederen koopen.

Neen, dat doen zij niet. - Ik heb laatst zijn broertje daarnaar gevraagd, en die zeide mij, dat zijn broêr altijd zorg draagt, dat hij zijne kleederen niet verwaarloost.

Als hij zich des avonds uitkleedt, dan legt hij zijn goed ordelijk op eenen stoel.

Hij laat nooit zijne kleederen door de kamer zwerven, zoo als slordige kinderen doen.

### ***Is Hendrik ook gehoorzaam?***

Ik ben laatst bij H e n d r i k aan huis geweest, maar gij moest eens zien, hoe gehoorzaam hij zijnen ouders is.

Als zij hem zeggen, dat hij iets doen moet, dan doet hij het ook terstond.

Hij wacht nooit tot zij het hem tweemaal zeggen.

Hij zegt ook nooit: laat mijn broer of mijne zuster het doen; maar hij is altijd blijde, als hij iets voor zijne lieve ouders doen kan.

Als zij hem iets verbieden, dan laat hij het ook dadelijk.

Hij vraagt nooit: waarom moet ik dat laten?

Hij ziet ook nooit knorrig, als zijne ouders hem iets verbieden.

Ik prees H e n d r i k om zijne gehoorzaamheid, maar hij wilde niets daarvan hooren.

Wat denkt gij, dat hij mij antwoordde?

Mijne ouders weten zeer wel, waarom zij mij iets gebieden of verbieden.

Zij weten wel, wat mij nuttig of schadelijk is.

Foei! zou ik ongehoorzaam wezen? Zou ik mijne ouders bedroeven?

Toen ik laatst eens ongehoorzaam was, stonden mijne moeder de tranen in de



oogen; maar ik zal wel zorg dragen, dat het niet weder gebeurt.

Ik antwoordde niets: maar ik nam het besluit om in het vervolg ook zoo gehoorzaam te zijn als H e n d r i k .

### ***Liedje van Hendrik.***

Mijn lievende ouders zorgen,  
Van d' avond tot den morgen,  
Zoo liefderijk voor mij.  
'k Heb eten, drinken, kleeren,  
Ik kan niets meer begeeren:  
Dit maakt mij altoos blij.

### ***Hendrik heeft zijne broertjes en zijn zusje ook lief.***

H e n d r i k moet dikwijls met zijne broertjes en met zijn zusje spelen, en dat doet hij ook gaarne.

Als H e n d r i k eens eene boodschap gedaan heeft, en weder te huis komt, dan steken zij hunne handjes naar hem uit, want zij spelen gaarne met H e n d r i k , omdat hij zoo vriendelijk en toegevend is.

Gij moest hem eens zien spelen met zijne broertjes en met zijn zusje, dan zoudt gij ook wel gaarne mede spelen.

Hij knort nooit. Als zij hem om eenig speelgoed verzoeken, en als zij het hebben mogen, dan geeft hij het hun ook, en dan spelen zij zamen.

Hendrik denkt, ik ben de oudste, en behoor ook de wijsste te zijn.

***Eens vrouw met appelen te koop.***

**Hendrik en Willem.**

**De Vrouw.**

Wilt gij ook lekkere appelen koopen, jonge heeren?

**Hendrik.**

Neen, vrouw!

**Willem.**

Hoe duur zijn de appelen?

**De Vrouw.**

Een cent het stuk.

**Willem.**

Kom, geef mij dan voor een' stuiver.

**De Vrouw** (*tegen Hendrik.*)

Wilt gij ook voor een' stuiver hebben?

**Hendrik.**

Neen, vrouw! Ik koop geene appelen.

**Willem.**

Wilt gij, dat ik u een' stuiver leene?

**Hendrik.**

Ik dank u, vriendje! Ik heb wel een' stuiver, maar ik mag niet snoepen.

**Willem.**

Is dat dan snoepen, als men zijn geld aan appelen besteedt? Uw vader weet het immers niet?

**Hendrik.**

Mijn vader heeft het mij verboden, en dan doe ik het niet, al is hij er niet bij. Mijn vader zegt, dat G o d alles ziet.

**Willem.**

Moogt gij dan niets voor uw geld koopen?

**Hendrik.**

Ja wel, mits dat het mij nuttig is, en dan koopen mijne ouders het voor mij.

Mijne moeder geeft mij dikwijls goede, rijpe vruchten; maar die zonder vragen

weg te nemen, of stil mijn geld daar am te besteden, dat mag ik niet.

**Willem.**

Ik ben wel blijde, dat mijn vader zoo kwaad niet op mij is.

**Hendrik.**

Mijn vader is altijd goed en vriendelijk jegens mij, maar ....

**De Vrouw.**

Uw vader heeft wel gelijk, jonge heer! want van een' snoeper komt nooit iets goeds.

### **Eene vertelling.**

J a k o b kon, toen hij nog klein was, nooit eenige lekkernijen onaangeroerd laten; altijd moest hij eens daarvan proeven. Dan snoepte hij van de suiker, dan likte hij van de siroop, dan nam hij eenen appel, dan weder eene peer van zijne moeder.

Hij werd dikwijls bestraft om zijn snoepen, maar het hielp niets.

Hij besteedde al zijn geld aan snoe-

perij, en hoe meer hij dit deed, hoe meer trek hij kreeg om te snoepen.

Als hij iets nam, dat hij niet hebben mogt, dan klopte zijn hart wel; dan was hij wel angstig en bevreesd, dat zijne ouders het ontdekken zouden, maar dat hielp niets, hij ging evenwel zijnen gang.

Toen J a k o b grooter was, kwam hij in dienst bij eenen heer. Hij kon deze schadelijke gewoonte niet afwennen, en toen hij al zijn geld versnoept had, wist hij geen' raad meer. Hij kon evenwel het snoepen niet laten, en toen deed hij het zoo veel te meer van het eten en drinken, dat voor zijnen heer gereed gemaakt was.

Eens had hij het zoo erg gemaakt, dat zijn heer het ontdekte, en hij werd uit zijne dienst gejaagd. De heer had medelijden met hem, daarom vertelde hij het niet aan andere menschen.

Nu liep J a k o b zonder iets te verdienen. Zijne ouders waren reeds lang dood, en hij moest aan alles gebrek lijden.

Gelukkig, dat hij nog in tijds van zijne kwade gewoonte terug kwam. Hij zag ne zelf in, hoe schadelijk het snoepen is.

Hij verbeterde zich, en werd daarna door eenen anderen heer in dienst genomen. Nu had hij door schade geleerd, en paste wel op, dat hij zich niet meer aan dit kwaad schuldig maakte.

### ***Wat doet Hendrik als hij des morgens opstaat?***

Zoodra H e n d r i k des morgens opstaat, dan denkt hij met blijdschap aan G o d , omdat hij zoo veel goeds van Hem ontvangt, en omdat G o d hem zoo gunstig bewaart.

Als hij dit alles nadenkt, dan wordt hij zeer blijde, omdat G o d zoo goed is. Dan vouwt hij zijne handen te zamen, en bidt eerbiedig:

Goede G o d : ik dank U, dat Gij mij dezen nacht wederom bewaard hebt. Wil

mij ook dezen dag, en altijd, gunstig bewaren, opdat ik altoos braaf mag leven, en U voor uwe goedheid danken. Amen.

Als hij zijn gebed gedaan heeft, dan wast en kleedt hij zich, en doet met blijdschap alles, wat zijne ouders van hem begeeren.

### ***Wat Hendrik des middags doet.***

Ik was laatst bij H e n d r i k s ouders ten eten, maar gij hadt eens moeten zien, hoe ordelijk alles ging.

H e n d r i k , die de oudste is, moest overluid het gebed doen. Hij stond eerbiedig voor de tafel.

Zijne broertjes en zijn zusje vouwden hunne handjes, en H e n d r i k bad:

Goed G o d ! Gij geeft ons voedsel. Wij danken U daarvoor. Schenk daarover uwen zegen, opdat wij ons, na het gebruik dezer spijs, gezond en versterkt mogen bevinden. Amen.

Geen kind raakte het eten aan, voor zijne ouders het hem gegeven hadden.

Als zij meer wenschten, dan vroegen zij zeer beleefd om hetzelfde.

Zij zagen ook niet ontevreden, als de eene iets meer kreeg dan de andere.

Ieder kind was dubbel tevreden met hetgene hem zijne ouders gaven.

Toen zij gedaan hadden met eten, dankte H e n d r i k :

Goede G o d ! Gij hebt ons door spijs en drank versterkt, en ons daardoor nieuwe krachten gegeven, opdat ieder zijn werk zou kunnen verrigten. Schenk ons verder uwen zegen, en maak ons dankbaar voor alles, wat wij van uwe goedheid ontvangen. Amen.

Des avonds zit H e n d r i k met zijne broertjes en met zijn zusje bij zijne ouders. De vader vertelt hun dan veel goeds, en leert hun, hoe zij handelen moeten om brave menschen te worden.



De kinderen zitten dan met open mond te luisteren, want zij willen gaarne braaf worden.

De vader spreekt dan dikwijls van G o d . Hij zegt zijnen kinderen, hoe goed G o d is, en hoe veel wij Hem te danken hebben.

Eer H e n d r i k naar bed gaat, dankt hij altijd G o d voor zijne goedheid, en bidt, dat Hij hem ook des nachts wil bewaren.

Somtijds zingt de vader met zijne kinderen een avondlied. Dan denken zij allen aan G o d , en verheugen zich, omdat Hij zoo goed is.

O! zingend aan G o d te denken, maakt ons regt verheugd.

### **Avond-lied.**

De dag verdwijnt,  
De nacht verschijnt,  
'k Zie 't uur van rust genaken.  
Ik leg mij neer:  
Wil, Hemelheer!  
Mij in deez' nacht bewaken.

Laat na deez' nacht,  
Met nieuwe kracht,  
Mij vrolijk weer ontwaken.  
'k Vertrouw mijn lot  
Aan U, o G o d !  
Die alles wel zal maken.

Een kind, dat zoo braaf is als H e n d r i k , zal ook gaarne school gaan. Twijfel niet daaraan. Ieder braaf kind weet wel, dat er in de school veel nuttigs te leeren is.

H e n d r i k verzuimt zelden eenen schooltijd. Hij is altijd gaarne in de school, en is daarin even zoo gehoorzaam als te huis bij zijne ouders.

Hij doet nooit zijnen meester verdriet aan. Hij kent altijd zijne lessen. De meester behoeft nooit tegen hem te zeggen: H e n d r i k ! let op!

Als andere kinderen eens praten gedurende de les, dan verzoekt hij hun zulks niet te doen; maar hij zegt het nooit am den meester als zij zamen praten. Hij weet wel, dat dit zeer leelijk staat. Ook heeft hij niet gaarne, dat een ander bestraft wordt.

Hendrik ging laatst naar school. Onderweg ontmoette hem Jan, een zijner schoolmakers. Deze zag zoo rood in het aangezicht, en het vuur straalde hem uit de oogen.

**Hendrik.**

Wat deert u? Jan! zijt gij ziek?

**Jan.**

Neen! Maar die Willem, die slechte, ondeugende jongen, die.... als hij hier was, dan zou ik hem slaan, dat....

**Hendrik.**

Foei! hoe raast gij zoo. - Hoe kunt gij u zoo kwaad maken?

**Jan.**

Zoudt gij ook niet kwaad worden? - Daar heeft hij mijn boek in den modder gegooid. Maar ik zal het den meester zeggen, en dan....

**Hendrik.**

En dan? Dan denkt gij misschien, dat de meester hem zal straffen.

**Jan.**

Wel ja! verdient hij dat niet? Zoo mijn boek in den modder te gooijen!

**Hendrik.**

Het is mogelijk, dat de meester hem straffen zal, maar hij zal dit niet doen, voor dat hij weet, of Wille m schuld heeft. Deed Wille m het wel uit moedwil?

**Jan.**

Dat weet ik niet; maar zie eens, hoe mijn boek er uit ziet!

**Hendrik.**

Als Wille m door den meester gestraft wordt, zal uw boek dan daardoor schoon worden?

**Jan.**

Neen, dat zal het niet.

**Hendrik.**

Wat zal het u dan helpen: of zoudt gij gaarne zien, dat hij gestraft werd?

**Jan.**

Wel ja! want dan zou hij het niet weerdoen.

**Hendrik.**

Wille m heeft dit zeker met geen op-

zet gedaan; ik ken hem beter. Zoudt gij u nu kunnen verheugen, als hij onschuldig gestraft werd? - Och neen! doe dit niet. Niemand zou uw gedrag prijzen. Gij zoudt over u zelve ontevreden zijn, en Wille m zou u zeker daarom niet liefhebben.

**Jan.**

Maar mag hij dan kwaad doen?

**Hendrik.**

Neen, dat mag hij niet. Maar zijt gij overtuigd, dat hij het uit moedwil gedaan heeft?

**Jan.**

Neen. Maar wat zal ik zeggen, als de meester mijn boek ziet?

**Hendrik.**

Geef mij uw boek - daar hebt gij het mijne. Ik zal het wel verantwoorden; maar zeg vooral niet, wat Wille m gedaan heeft

***Hoe Hendrik het maakte met het boek.***

Hendrik leide stil het boek voor zich op de tafel; doch het duurde niet

lang, of de meester ontdekte, dat het er zoo morsig uitzag.

**De Meester.**

Hoe, H e n d r i k ! is uw boek zoo morsig? Hoe komt dat?

**Hendrik.**

Meester! W i l l e m heeft het bij ongeluk op den grond laten vallen.

**De Meester.**

Maar het is uw boek niet, hier staat de naam van J a n : hoe komt gij aan dit boek?

**Hendrik.**

Ik heb met J a n geruild, meester!

**De Meester.**

Waarom hebt gij dat gedaan?

**Hendrik.**

Meester! omdat J a n bang was, dat hij knorren zou krijgen.

**De Meester.**

Wart gij dan niet bevreesd voor knorren?

**Hendrik.**

Neen, meester! Omdat het een ongeluk is, dacht ik, dat gij er niets van zoudt zeggen.

**De Meester.**

Gij doet braaf, mijn lieve jongen! dat gij een ander bevrijden wilt, want daarom hebt gij het gedaan - en nog braver, omdat gij de waarheid zegt.

Zulke kinderen, heb ik zeer lief. Het is altijd goed, als men de waarheid zegt. Kom, ik zal u daarvan eens een voorbeeld verhalen.

***Eene vertelling van den Meester.***

M a r i a , een meisje van tien jaren, speelde eens met de meid, en liet hij ongeluk hare pop op eenig porselein vallen, dat op de tafel stond, waardoor er verscheidene kopjes gebroken werden.

M a r i a was zeer ontsteld, en de meid niet minder. Zij wilde nooit gaarne hare moeder eenige schade of eenig verdriet aandoen.

Op dit geraas, kwam hare moeder in de kamer, on begon hevig op de meid te kijken,

omdat zij dacht, dat die het goed gebroken had. Zij zeide haar, dat zij alles moest betalen. De meid was zeer verlegen, en zweeg stil, dewijl zij M a r i a niet wilde beklappen.

M a r i a had nu ook wel kunnen zwijgen, want hare moeder had op haar geen vermoeden; doch dit kon zij niet. Haar hart zeide haar, dat zij dan zer slecht deed.

Zij viel hare moeder om den hals, en riep al snikkende: och, lieve moeder! vergeef het mij! de meid heeft het niet gedaan, maar ik heb het gebroken. Het was een ongeluk - vergeef het mij toch! ik zal op een' anderen tijd voorzigtiger zijn.

De moeder liet zich door de tranen van M a r i a bewegen, - en nog meer, omdat zij de waarheid sprak. De meid werd zeer geprezen, omdat zij zoo trouw gehandeld had.

Zoo goed is het, dat men altijd de waarheid zegt, anders brengt men dikwijls zich zelve en anderen in ongelegenheid.



Elken morgen, staat K e e s , de jongen van eene arme vrouw, die daar ginds in de straat woont, naar H e n d r i k te wachten, en dan gaan zij zamen naar school.

Ik kan niet begrijpen, hoe H e n d r i k met zulk eenen armen jongen langs de straat durft loopen.

En hij is altijd zoo vriendelijk jegens hem. K e e s doet alles, wat hij kan, om H e n d r i k genoeg te geven. Als hij hem maar van verre ziet, dan loopt hij hard naar hem toe. Hij draagt ook dikwijls H e n d r i k s lei en boeken. En in de school, dan ziet hij H e n d r i k naar de oogen.

Ik kan niet begrijpen, hoe dat komt; maar ik zal het eens aan K e e s vragen.

### ***Waarom Kees zoo vriendelijk is.***

K e e s , die in de school zijne plaats naast H e n d r i k heeft, zag er onlangs op eenen morgen zeer droevig uit. H e n d r i k zag hem gedurig aan, en wilde hem tel-

kens naar de reden zijner droefheid vragen; doch hij werd daarin verhinderd.

Toen zij beide uit de school gingen, sprak H e n d r i k hem aan, en vraagde, wat toch de reden was, dat hij er zoo droevig uitzag. K e e s wilde zich in het eerst niet verklaren, maar omdat H e n d r i k toch bleef aanhouden, zoo vertelde hij hem eindelijk alles.

**Kees.**

Ik heb sedert gisteren middag niets geeten. Mijne moeder heeft geen geld om eten te koopen. Ik heb zulk eenen honger, en mijne moeder ook, en dat maakt mij zoo bedroefd.

**Hendrik.**

Arme jongen! zult gij dan dezen middag ook niets te eten krijgen?

**Kees.**

Dat geloof ik niet. Mijne moeder zal zeker nog geen geld ontvangen hebben.

**Hendrik.**

Gebeurt het u wel meer, dat gij niets te eten hebt?

**Kees.**

Ja, dikwijls.

**Hendrik.**

Ik wenschte, dat ik iets voor u had. - Wacht - ik heb nog een kwartgulden. - Daar, neem dien: kunt gij daarvoor eten koopen?

**Kees.**

Ja! ik dank u, lieve H e n d r i k ! O, wat zal mijne moeder blijde zijn, die heeft ook zulk een' honger.

**Hendrik.**

Ik ben blijde, dat ik u helpen kan. - Maar nu hebt gij nog niets voor morgen. Hoor! ik zal mijnen vader vragen, of hij u iets geven wil.

Wacht, ik bedenk daar nog iets! Kom mij elken morden afhalen, dan zal ik met u mijne boterham deelen.

**Kees.**

Och, mijn lieve H e n d r i k ! ik durf haast niet. Dan zoudt gij immers om mij honger lijden?

**Hendrik.**

O neen! kom maar. - Ik eet toch elken middag mijn genoeg.

Hendrik houdt nog getrouw zijn woord, en Kees weet niet, wat hij doen zal om hem zijne dankbaarheid te betoonen. Daarvan komt het, dat Kees zoo vriendelijk is.

's Jaarlijks doen eenige heeren, die het opzigt over de scholen hebben, onderzoek, hoe verre de kinderen gevorderd zijn, en voornamelijk, wie zich het braafst gedragen heeft, en het vlijtigst geweest is, en die krijgt eenen mooijen prijs.

Gij kunt wel denken, dat Hendrik niet vergeten wordt. Er zijn wel kinderen, die meer leeren dan Hendrik, omdat zij vlugger zijn, maar die evenwel geenen prijs krijgen, enkel, omdat zij zich niet wel gedragen.

Toen Hendrik laatst geroepen werd om zijnen prijs te ontvangen, durfde hij

de oogen niet opslaan. Niet omdat hij kwaad gedaan had, daarom werd hij niet beschaamd, maar wel, omdat de heer, die hem den prijs overgaf, tot hem zeide:

Zie daar, brave jongen! daar hebt gij het loon voor uw uitmuntend gedrag. Ga zoo voort, - handel altijd zoo braaf, als gij tot heden gedaan hebt, en gij zult steeds geacht en bemind worden, niet alleen bij ons, maar ook bij G o d , want deze heeft brave kinderen ook zeer lief.

H e n d r i k is er niet trotsch op, dat hij zoo braaf handelt. Hij denkt, dat ieder zoo moet doen, en hij is daarbij zoo tevreden over zich zelve, dat hij geene andere belooning verwacht.

### ***Wat de Meester zeide.***

Toen de kinderen naderhand weder school kwamen, waren er onder, die zeer bedroefd voor zich zagen, omdat zij geenen prijs gekregen hadden. De meester bemerkte dit, en zeide:

Lieve Kinderen!

Mogelijk zullen er onder u zijn, die meenen, dat hun ongelijk aangedaan is, nu zij geenen prijs gekregen hebben. Doch dit is zoo niet, kinderen! niemand is verongelijkt.

Wij zullen daar thans niet verder van spreken. Ieder vrage slechts aan zich zelven: heb ik inderdaad enen prijs verdiend? - Heb ik mij altijd braaf gedragen? - Heb ik door mijn gedrag mijne ouders en meesters niet bedroefd? - Ben ik wel zoo vlijtig geweest als ik zijn moest?

Die alle deze vragen voor zich zelven met ja kan beantwoorden, zonder dat hij daarbij beschaamd behoeft te worden, die zal ook zeker eenen prijs ontvangen hebben.

Denkt toch, dat men geene ondeugende kinderen kan of mag beloonen, al hebben zij nog zoo vele vorderingen gemaakt.

Slechte kinderen worden doorgaans slechte menschen, en hoe meer zij dan weten, hoe meer verdriet en schade zij dan anderen menschen kunnen doen, omdat zij van hun verstand een slecht gebruik maken.

God heeft ons daarvoor het verstand niet

gegeven, en daarom kunnen zulke kinderen ook op geene belooning rekenen.

Kinderen! wij zouden u nog veel van den braven *Hendrik* kunnen vertellen; maar als hij dit boekje eens in handen kreeg, dan zou hij maar beschaamd worden, als hij zag, dat hij zoo zeer geprezen werd, en dat willen wij niet, - wij willen den goeden *Hendrik* niet beschaamd maken.

*Lieve kinderen! volgt slechts het voorbeeld van Hendrik, en het zal u altijd welgaan.*

Een deugdzaam kind  
Ziet zich bemind  
Bij alle brave menschen:  
Wie zou daar niet naar wenschen?  
Maar grooter loon  
En eere-kroon,  
Kan hij bij *God* verwachten:  
Wie zou daar niet naar trachten!